

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Фаулз Дж. Коллекционер: роман / Джон Фаулз; [пер. с англ. И. Бессмертной]. – М.: Эксмо; СПб.: Домино, 2012. – 400 с.
2. Фаулз Д. Аристос / Джон Фаулз; [пер. с англ. И. Бессмертной]. – М.: АСТ: АСТ МОСКВА, 2008. – 347, [5] с.
3. Фаулз Дж. Кротовые норы: сб. эссе / Джон Фаулз; [пер. с англ. И. Бессмертной, И. Тогоевой]. – М.: Махаон, 2002. – 640 с.
4. Аминова Е. С. Джон Фаулз: парадоксы размышления над методом / Е. С. Аминова // Гуманитарные исследования в Восточной Сибири и на Дальнем Востоке. – 2010. – № 3. – С. 20-23.
5. Тимофеев В. Г. Уроки Джона Фаулза / В. Г. Тимофеев. – СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского государственного университета, 2003. – 112 с.

УДК 81'367.625

ЛОКАТИВНІ ВІДІМЕННИКОВІ ДІЄСЛОВА В НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

К.О. Кухарук, В.Д. Каліущенко

Резюме. Стаття присвячена вивченню локативних відіменникових дієслів у німецькій та українській мовах. У роботі було застосовано наступні методи лінгвістичного аналізу: описовий метод, що уможливив комплексне зображення отриманих результатів; зіставний метод слугував основою аналізу ЛВД у сучасних німецькій та українській мовах і встановлення їх спільних та відмінних рис; методика компонентного аналізу застосовувалася при аналізі семантичних структур локативних дієслів і здійсненні класифікації відібраних ЛВД; за допомогою кількісного аналізу було встановлено частотність кожного зі структурних та семантичних типів ЛВД; побудова формул тлумачення, необхідна при виділенні семантичних типів ЛВД, дозволила максимально повно відобразити змістовне наповнення дієслів кожного з цих типів.

Ключові слова: локативне дієслово, мотивуючий іменник, структурно-семантичний тип.

1. Вступні зауваження. У даній статті розглядаються локативні відіменникові дієслова (далі ЛВД) у німецькій та українській мовах. У широкому смислі відіменникові локативні дієслова – це дієслова, мотивуючі іменники (МІ) яких виконують семантичну функцію “місце”, наприклад, нім. *zelten* ‘im Zelt wohnen’, ‘жити в наметі’ (← *Zelt* ‘намет’; ФТ: “Х перебуває в наметі”), укр. *бункерувати* ‘засипати в бункер’ (← *бункер*; ФТ: “Х каузує Y бути в бункері”) (див. табл. 2).

Категорія локативності досить складна, тому що в ній поєднуються подійні сфери реальної дійсності, особливості ландшафту, численні параметричні характеристики предметів, що своєрідно відображено в мові. Ця категорія заслуговує на увагу як через частотність вживання її виразників, так і через функціональне навантаження (охоплює як статичні координати предметів та їхніх ознак, так і динамічні характеристики, пов'язані з переміщенням у просторі) [1, с. 12]. Категорія локативності також пов'язана зі сприйняттям людиною навколишнього світу. Це пояснюється тим, що жива істота (людина) вимірює себе у навколишньому середовищі, у світі в основному за двома параметрами – у просторі та часі [2, с. 132]. Значні результати у вивченні ЛВД у німецькій мові отримані у працях В.Д. Каліущенко [3; 4], Х. Вельмана [5], М.Кулака, І.Кюнхольд [6], М.Д. Степанової [7], В. Фляйшера, І. Барц [8] та ін. ЛВД в українській мові досліджували К.Г. Городенська [9; 10], М.В. Кравченко [9], С.О. Соколова [11], І.В.Ступак [12]. ЛВД розглядалися у зіставних і типологічних студіях на матеріалі різних мов (див. роботи В.Д. Каліущенко, Х. Маршана [13], М. Г. Сеніва).

Основна мета цієї розвідки полягає в описі, класифікації і порівняльному аналізі ЛВД на матеріалі німецької та української мов, виявленні структурних і семантичних особливостей досліджуваних одиниць.

Матеріалом дослідження послуговували локативні відіменникові дієслова, дібрані шляхом суцільної вибірки із тлумачних словників німецької та української мов. Кількість ЛВД у німецькій мові становить 322 одиниці, в українській – 252 одиниці.

2. Структурні особливості локативних відіменникових дієслів. У німецькій мові виділено такі структурні типи ЛВД: безафіксні й афіксні, а в українській лише афіксні ЛВД [12, с. 40]. У таблиці 1 представлені два основні типи дієслів, що розглядаються: 1) безафіксні, які утворюються без участі словотвірного афікса – у таблиці вони позначені у вигляді мотивуючого імені; 2) афіксні, утворені за участю словотвірного афікса: префікса, суфікса, постфікса та їх комбінацій.

Таблиця 1

Структурні типи та способи творення локативних відіменникових дієслів у німецькій та українській мовах

Тип	Безафіксні ЛВД	Афіксні ЛВД							ВСЬОГО
		МІ + Ш	МІ + префікс	МІ + суфікс	МІ + префікс + суфікс	МІ + постфікс	МІ + префікс + постфікс	МІ + суфікс + постфікс	
Мова									
німецька	126 (39,1%)	105 (32,6%)	57 (17,7%)	7 (2,2%)	11 (3,4%)	16 (5,0%)	-	-	322 (100%)
українська	-	-	102 (40,5%)	121 (48,0%)	-	-	10 (4,0%)	19 (7,5%)	252 (100%)

2.1. Із 322 ЛВД в німецькій мові **безафіксним** способом утворені 126 ЛВД, що становить 39,1% від загальної кількості ЛВД: *Flucht* ‘пряма лінія’ → *fluchten* ‘лежати на прямій’, *Dock* ‘док’ → *docken* ‘стояти в доку – про судно’, *Schmiede* ‘ковальня’ → *schmieden* ‘кувати’.

Згідно з отриманими даними, **афіксні** ЛВД є найбільш продуктивними в німецькій мові, де вони становлять 60,9% від загальної кількості ЛВД, а в українській мові – 100%.

2.2. **Префіксні** ЛВД відмічені лише в німецькій мові, де вони досить продуктивні (105 ЛВД) (див. табл. 1). Префікси, які беруть участь у творенні ЛВД, відрізняються за продуктивністю. Згідно з отриманими даними, продуктивними виступають префікси *ein-*, *aus-*, *ab-*, *auf-*: *Loch* ‘лунка (у гольфі)’ → *einlochen* ‘заганяти м’яч в лунку’, *Pfarrre* ‘парафія’ → *auspfarren* ‘переводити священника в іншу парафію’, *Trommel* ‘барабан’ → *abtrommeln* ‘змотувати з барабана (кабель, шланг)’.

2.3. **Суфіксні** ЛВД займають друге місце за продуктивністю, вони становлять 17,7% (57 ЛВД) від загальної кількості дериватів такого типу в німецькій мові та 40,5% (102 ЛВД) в українській мові (див. табл. 1). Цілком зрозуміло, що суфіксний спосіб творення ЛВД є більш поширеним в українській мові порівняно з німецькою.

Отримані дослідження свідчать про те, що в німецькій мові творення ЛВД відбувається за допомогою чотирьох суфіксів: *-ier-* (*-isier-*), *-el-*, *-er-*, *-ig-*: *Grill* ‘решітка’ → *grillieren* ‘смажити на решітці’, *Fabrik* ‘фабрика’ → *fabrizieren* ‘виготовляти на фабриці’; *Sand* ‘піщана обмілина’ → *sandeln* ‘грати в піску’; *Boden* ‘земля’ → *bodigen* ‘покласти на обидві лопатки, перемогти’.

В українській мові творення такого афіксного типу ЛВД відбувається теж за допомогою чотирьох суфіксів [14, с. 171]: *-ува-* (*-юва-*), *-ізува-* (*-изува-*), *-и-*, *-а-* (*-я-*):

рай → *раювати* ‘бути в раю’; *приют* → *приютити* ‘дати притулок’; *інвентар* → *інвентаризувати* ‘встановлювати наявність чого-небудь і описувати його’.

2.4. **Префіксно-суфіксні** ЛВД виявляють суттєву різницю щодо їх продуктивності в досліджуваних мовах (див. табл. 1). Так, в українській мові переважна більшість афіксних ЛВД (48,0%) утворена за допомогою комбінації префікса та суфікса, а в німецькій мові лише 2,2% від загальної кількості відіменникових дериватів утворено цим способом, що свідчить про його непродуктивність: нім. *Erde* ‘земля’ → *beerdigen* ‘ховати’, *Matrikel* ‘список зарахованих у вищий навчальний заклад’ → *exmatrikulieren* ‘викреслювати зі списку зарахованих у вищий навчальний заклад’, *Seite* ‘сторона’ → *beseitigen* ‘усувати з дороги’; укр. *в'язниця* → *ув'язнювати* ‘позбавляючи волі, поміщати у в'язницю’, *двір* → *видворяти* ‘примушувати залишити місце проживання’, *протокол* → *запротоколювати* ‘записати, занести що-небудь у протокол’.

2.5. **Постфіксні** ЛВД, тобто дієслова, утворені за участю рефлексивного показника *sich* у німецькій мові та *-ся* в українській, відмічені лише в німецькій мові і становлять 3,4% (11 ЛВД) від загальної кількості ЛВД, наприклад: *Schule* ‘школа’ → *sich schulen* ‘навчатися’, *Suhle* ‘калюжа’ → *sich suhlen* ‘качатися в калюжі, багні’.

2.6. **Префіксно-постфіксні** ЛВД спостерігаються тільки в німецькій мові, вони складають 5,0% (16 ЛВД) від загальної кількості ЛВД. Це такі дієслова, як: *Eis* ‘лід’ → *sich enteisen* ‘звільнятися від льоду’, *Ruppe* ‘зоол. лялечка’ → *sich einruppen* ‘обертатися на лялечку’, *Spule* ‘котушка’ → *sich abspulen* ‘розмотуватися з котушки’.

2.7. **Суфіксно-постфіксні** ЛВД наявні лише в українській мові і нараховують 10 (=4,0%) ЛВД, наприклад: *база* → *базуватися* ‘мати базу’, *таша* ‘намет’ → *ташуватися* ‘бути в якому-небудь місці, міститися’.

2.8. **Префіксно-суфіксно-постфіксні** ЛВД відмічені тільки в українській мові, становлячи 19 одиниць (7,5% від загальної кількості ЛВД), наприклад: *тирло* → *отирлуватися* ‘зупинитися на стоянку, відпочинок (про отару, череду)’.

3. Семантичні особливості локативних відіменникових дієслів. У даній роботі застосована класифікація ЛВД, здійснена в роботі [Калиульєнко 2000] на основі семантичної функції мотивуючого імені у тлумаченні дієслів та шляхом визначення “формули тлумачення” (див. табл. 2).

Таблиця 2

Семантичні групи локативних відіменникових дієслів у німецькій та українській мовах

Семантичні групи ЛВД		Мова	
		німецька	українська
1.	“X перебуває / виконує певну дію в місці L”	64 (19,9%)	48 (19,0%)
2.	“X починає перебувати в місці L”	33 (10,2%)	35 (13,9%)
3.	“X починає не перебувати в місці L”	17 (5,3%)	15 (6,0%)
4.	“X каузує Y бути в місці L”	160 (49,7%)	119 (47,2%)
5.	“X каузує Y не бути в місці L”	48 (14,9%)	35 (13,9%)
РАЗОМ		322 (100%)	252 (100%)

ЛВД поділяються на п'ять груп зі значенням:

(1) “X перебуває / виконує певну дію в місці L”: нім. *Acker* ‘поле’ → *ackern* 1) ‘орати поле’, 2) ‘трудитися з завзяттям’, укр. *дім* → *домувати* 1) ‘сидіти вдома’, 2) ‘вести домашнє господарство’. Перша група локативних дієслів представлена переважно квазілокативними дієсловами, які позначають не просто “перебування суб'єкта X в місці L”, а “дію, що зазвичай виконується в місці L” [4, с. 40]: нім. *Haus* ‘будинок’ → *hausen* 1) ‘мешкати’, 2) ‘тулитися’, 3) ‘господарювати’. В якості МІ локативних даної групи виступають переважно іменники, пов'язані з діяльністю людини. Самі ВД цього типу не відзначаються високою продуктивністю [4, с. 41].

(2) “**X починає перебувати в місці L**”: нім. *Gipfel* 1) ‘вершина’, 2) ‘найвища точка, апогей’ → *gipfeln* ‘досягати апогею’, укр. *вода* → *приводнюватися* ‘сідати, опускатися на воду’. Локативні ВД даної групи позначають не лише початок перебування X в / на місці L, але й саму дію, що призводить до виникнення локального відношення.

(3) “**X починає не перебувати в місці L**”: нім. *Ufer* ‘берег’ → *ausufern* ‘виходити з берегів’, укр. *шпиль* → *відшпилюватися* ‘відколюватися’. Деякі ЛД позначають мислене віддалення з місця L, наприклад: нім. *Art* ‘вид’ → *entarten* ‘вироджуватися’.

(4) “**X каузує Y бути в місці L**”. У цій групі ЛД семантика каузативності розглядається з онтологічної точки зору – крізь поняття “причинності” / “спричинення” [12, с. 10]. Ця група локативних каузативних дієслів посідає перше місце за частотністю поміж інших груп ЛД в обох мовах дослідження [12, с. 331], наприклад: нім. *Die Arbeiter gleisten die Straßenbahn auf* [20] ‘Робітники поставили трамвай на рейки’ (*aufgleisen* ‘ставити на рейки’ ← *Gleis* ‘рейки’); укр. *На Голубій вони трохи пополохали венрів та закапкали три рисі* [17, с. 136] (*закапканими* ‘піймати в капкан’ ← *капкан*).

(5) “**X каузує Y не бути в місці L**”. Кількість локативних каузативних дієслів цієї групи в німецькій та українській мовах невелика, і вони переважно позначають процес очищення, звільнення і віддалення [13, с. 115]: нім. *Die Passagiere wurden wohlbehalten ausgeschifft* [21] ‘Пасажирів висадили на берег неушкодженими’ (*ausschiffen* ‘висаджувати з корабля’ ← *Schiff* ‘корабель’).

Групи ЛВД із негативною семою (3), (5) значно менш продуктивні, ніж її позитивні протичлени – групи 1, 2, 4 (див. табл. 2).

4. Категорія конкретності / абстрактності локативних відіменникових дієслів. У більшості випадків мотивуючі іменники мають конкретне значення (див. табл. 3), тобто вони позначають предмет: нім. *Dose* ‘консервна банка’ → *eindosen* ‘консервувати’, укр. *храм* → *храмувати* ‘відзначати храмове свято’. Також є дієслова, утворені від іменників із абстрактним значенням, однак їх набагато менше [13, с. 105]: нім. *Exil* ‘заслання’ → *exilieren* ‘відправляти в заслання’.

Таблиця 3

Кількісна характеристика конкретних / абстрактних локативних відіменникових дієслів

Семантика ЛВД	Мова	німецька мова	українська мова
конкретні ЛВД		288 (89,4%)	213 (84,5%)
абстрактні ЛВД		34 (10,6%)	39 (15,5%)
РАЗОМ		322 (100%)	252 (100%)

Мотивуючими іменниками конкретних ЛД виступають:

а) **назви чітко окреслених предметів**: нім. *Koffer* ‘валіза’ → *einkoffern* ‘класти у валізу’, укр. *бункер* → *бункерувати* ‘засипати в бункер’;

б) **назви споруд, житлових приміщень, частин приміщень**: нім. *Garage* ‘гараж’ → *garagieren* ‘ставити в гараж’, укр. *квартира* → *квартирувати* ‘жити в найманій квартирі’;

в) **назви підприємств, закладів та організацій**: нім. *Kneipe* ‘пивниця’ → *kneipen* ‘пиячити у трактирі’, укр. *госпіталь* → *госпіталізувати* ‘поміщати хворого в лікарню, в госпіталь для лікування’, *суд* → *судити* ‘розглядати чию-небудь справу в судовому порядку’;

г) **найменування транспортних засобів, їхніх частин та дій, пов'язаних із ними**: нім. *Bord* ‘борт’ → *borden* ‘брати на борт’, укр. *парк* → *паркувати* ‘ставити автомобіль на відкриту стоянку’;

г) **найменування предметів, пов'язаних із галузями діяльності людини**: нім. *Lafette* ‘лафет’ → *lafettieren* ‘установлювати на лафет (військ.)’, укр. *очко* → *очкувати* ‘прищеплювати до якої-небудь рослини очко якоїсь іншої’;

д) **назви ландшафту:** нім. *Alpen* ‘Альпи’ → *alpen* ‘утримувати худобу на гірських пасовиськах’, *Bank* ‘обмілина’ → *banken* ‘сідати на міліну’;

е) **назви частин тіла:** нім. *Buckel* ‘спина’ → *aufbuckeln* ‘звалювати на спину’, *Hand* ‘рука’ → *aus-, einhändigen* ‘вручати’, *Herz* ‘серце’ → *herzen* ‘притуляти до серця’.

Нижче наведені приклади абстрактних ЛВД: нім. *Kanon* ‘канон’ → *kanonisieren* ‘канонізувати’, укр. *полон* → *полонити* ‘насильно захоплювати кого-небудь під час воєнних дій’. Деякі абстрактні ЛД позначають письмове внесення даних у щось [4, с. 51], наприклад: нім. *Liste* ‘список осіб’ → *listen* ‘заносити в список’, укр. *реєстр* → *реєструвати* ‘вносити кого-, що-небудь у список, книгу для запису справ’.

У зв'язку з наявністю у певних ЛД декількох значень, деякі з них можуть виступати як конкретними, так і абстрактними: нім. *Er kapselte pharmazeutische Produkte maschinell ein* [16, с. 461] ‘За допомогою автоматичного приладу він поміщав фармацевтичну продукцію в капсули’ – *Nach der Reihe von Mißerfolgen hat er sich eingekapselt* [16, с. 461] ‘Після низки невдач він замкнувся в собі’ (*einkapseln* 1) ‘поміщати в капсулу’, 2) ‘замикатися в собі’ ← *Kapsel* ‘капсула’).

5. Категорія контактності / дистантності локативних відіменникових дієслів.

Залежно від місцезнаходження X / Y стосовно місця L виділяються **контактні** (перебування / початок перебування X в місці L, розташування Y в місці L) (нім. *Der Tanker ist vor der Küste gestrandet* [20] ‘Танкер сів недалеко від берега на міліну’ (*stranden* ‘сідати на міліну’ ← *Strand* ‘морська мілина, узбережжя’); укр. *Ніхто б інший не знайшов шляху до пташиного серця, а Свиридон приручив чорногуза цілком (приручити ‘робити ручним, свійським’ ← рука)* [18, Т. 3, с. 34] та **дистантні** (початок неперебування X в місці L, від'єднання / виключення Y з місця L) ЛВД (нім. *Müller flankt, dann Pass von Maier – und Tor!* [21] ‘Мюллер передає м'яч у середину поля, пас від Маєра – гол!’ (*flanken* ‘передавати м'яч упоперек поля в центр’ ← *Flanke* ‘бік, сторона, фланг, край поля’); укр. *А ключник думає тим часом, як бути йому: видворити н'яниць оцих чи, навпаки, споїти і залишити тут похмелятися* [18, Т. 1, с. 281] (*видворяти* ‘примушувати кого-небудь піти звідкись’ ← *двір*), які можуть функціонувати на рівні статичних і на рівні динамічних локативів. В обох досліджуваних мовах контактні ЛВД кількісно превалюють над дистантними (див. табл. 4).

Таблиця 4

Кількісна характеристика локативних відіменникових дієслів на основі категорії “контактність / дистантність”

Значення \ Мова	німецька	українська
контактні ЛВД	257 (79,8%)	202 (80,2%)
дистантні ЛВД	65 (20,2%)	50 (19,8%)
РАЗОМ	322 (100%)	252 (100%)
		%

6. Висновки.

6.1. Вибірка даного дослідження показала, що системи ЛВД німецької та української мов є досить близькими, але водночас їх характеризує значна кількість диференційних рис.

6.2. До спільних рис організації систем ЛВД в обох мовах належать наступні: семантичні групи ЛД (див. п. 3), серед яких групи позитивних ЛВД (1), (2), (4) виступають більш продуктивними, ніж її “заперечні” протичлени – групи (3), (5) (див. табл. 2), кількісне домінування ЛВД, мотивуючі іменники яких мають конкретне значення (див. п. 4, табл. 3) та переважання контактних ЛВД над дистантними (див. п. 5, табл. 4).

6.3. До відмінних рис систем ЛВД в обох мовах належать: продуктивність семантичних категорій, кількісні показники лексико-семантичних груп (див. табл. 2, 3, 4). В обох досліджуваних мовах відмічена низка відмінностей і у структурній

організації локативних дієслів. По-перше, у німецькій мові виділено наступні структурні типи ЛВД: безафіксні й афіксні, а в українській лише афіксні ЛВД. По-друге, дуже продуктивним у німецькій мові виступає префіксний спосіб творення ЛВД, натомість в українській мові він відсутній. По-третє, у німецькій та українській мовах кількість ЛВД, утворених префіксно-суфіксним способом, помітно відрізняється – продуктивним він виступає в українській мові. По-четверте, постфіксні та префіксно-постфіксні ЛВД відмічені тільки в німецькій мові, хоча й не відзначаються високою продуктивністю. Натомість в українській мові існують суфіксно-постфіксні та префіксно-суфіксно-постфіксні ЛВД (див. п. 2, табл. 1).

Розвідка може бути продовженою в напрямку зіставних досліджень категорії локативності у словотворенні різних мов, вивчення локативних віддієслівних дієслів, виявлення загальних і мовно-специфічних рис організації систем ЛВД.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Сенів М. Г. Засоби вираження локативності у класичних мовах // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Випуск 4 / Укл.: Анатолій Загнітко (наук. ред.) та ін. – Д.: ДонДУ, 1998. – с. 12-24.
2. Черемних О. Статус функціонально-семантичної категорії локативності в сучасній українській мові // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Випуск 5 / Укл.: Анатолій Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонДУ, 1999. – с. 131-137.
3. Kaliuľienko V. D. Deutsche denominalen Verben / Vladimir D. Kaliuľienko. – Tьbingen : Narr, 1988. – 180 S. – (Studien zur deutschen Grammatik ; Bd. 30).
4. Kaliuľienko V. D. Typologie denominaler Verben / Vladimir Kaliuľienko. – Tьbingen : Niemeyer, 2000. – 253 S. – (Linguistische Arbeiten ; 419).
5. Wellmann H. Verbbildung durch Suffixe // Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen in der Gegenwartssprache Das Verb Bd. 29 – Dьsseldorf: Schwann, 1973. – S. 17-140.
6. Kьhnhold I. Prдfixverben // Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen in der Gegenwartssprache Das Verb Bd. 29 – Dьsseldorf: Schwann, 1973. – S. 141-362.
7. Степанова М. Д. Методи синхронного аналізу лексики (на матеріалі сучасного німецького мови). Изд. 2-е, стереотипное. – М.: Едиториал УРСС, 2004. – 208 с.
8. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache; 3., unverдnderte Auflage. – Tьbingen: Max Niemeyer Verlag, 2007. – S. 289-352.
9. Городенська К. Г., Кравченко М. В. Словотвірна структура слова. – К.: Наукова Думка, 1981. – 197 с.
10. Городенская Е. Г. Словообразование глаголов // Украинская грамматика / Отв. ред. Русановский В. М. – К.: Наукова думка, 1986. – с. 222-245.
11. Соколова С. О. Префіксальний словотвір дієслів у сучасній українській мові. – К.: Наукова думка, 2003. – с. 9-20.
12. Ступак І. В. Структурно-семантичні та функціональні характеристики похідних каузативних дієслів у німецькій та українській мовах (Типологічні, зіставні, діахронічні дослідження. – Т.6). – Донецьк: ДонДУ, 2011. – 470 с.
13. Marchand H. Die Ableitung desubstantivischer Verben mit Nullmorphem im Englischen, Franzцsischen und Deutschen. – In: Die neueren Sprachen 3, 1964. – S. 105-118.
14. Словотвір сучасної української літературної мови / Відп. ред. М.А. Жовтобрюх – К.: Наукова думка, 1979. – 375 с.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ І УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

15. НТС: Новий тлумачний словник української мови: у 3-х т. / [уклад. В. Яременко і О. Сліпущо]. – К.: Аконт. – Т. 1. – 2008. – 926 с.; Т. 2. – 2008. – 926 с.; Т. 3. – 2008. – 862 с.
16. Duden Deutsches Universalwцrterbuch. – [6., ьberarb. und erw. Aufl. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zьrich: Dudenverl., 2007. – 2016 S.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

17. Багряний Іван Тигролови: роман. – Національний книжковий проект, 2010. – 256 с.
18. НТС: Новий тлумачний словник української мови: у 3-х т. / [уклад. В. Яременко і О. Сліпущо]. – К.: Аконт. – Т. 1. – 2008. – 926 с.; Т. 2. – 2008. – 926 с.; Т. 3. – 2008. – 862 с.
19. Duden Deutsches Universalwцrterbuch. – [6., ьberarb. und erw. Aufl.] – Mannheim, Leipzig, Wien, Zьrich: Dudenverl., 2007. – 2016 S.
20. <http://www.dwds.de/DWDS-Kernkorpus>
21. <http://www.dwds.de/Die ZEIT & ZEIT Online>